

MIEŠTO

Laikraštis

Apie tai, kas svarbiausia ir aktualiausia Marijampolės žmonėms

2024 m. rugpjūčio 29 d., ketvirtadienis, Nr. 26 (1842) / ML

Tarptautinis klasikinės muzikos festivalis „Kultūros Dienos 2024“

Su nauja jėga Marijampolės kultūrai grįžtantys Marius Reklaitis ir Kamilė Zaveckaitė: „Marijampolė tampa kultūros epicentru“

Gintarė Sabaliauskienė

Jau ketvirtą kartą į gimtąją Marijampolę grįžtantys jaunieji talentai – dirigentas Marius Reklaitis ir pianistė Kamilė Zaveckaitė – miestą užlies nauja kultūros banga. Festivalį „Kultūros Dienos 2024“ organizuojančios VšĮ „Marijampolės filharmonija“ direktorius ir meno vadovė žada nustebinti festivalių visada laukiančią Marijampolės publiką, padovanodami septynis unikalius koncertus.

„Šių metų festivalio idėjos gimė iš nuolatinio siekio kurti kažką unikalios ir išskirtinio, kas iš tikrųjų įtrauktų mūsų klausytojus. Kaip ir kiekvienais metais, kūrybinis procesas nebuvo lengvas. Reikėjo atsirinkti ne tik koncertines idėjas, bet ir kruopščiai parinkti atlikėjus, kurie geriausiai įkūnytų festivalio dvasią. Šiemet ypač stengėmės mąstyti „už rėmų“ ribų ir klausytojams pasiūlyti naujus, iki šiol negirdėtus kūrinius bei menines koncepcijas. Tikime, kad šių metų koncertai ne tik nustebins, bet ir suteiks klausytojams unikalių emocijų bei patirčių, kurias jie prisimins ilgai po festivalio pabaigos“, – sako Marius Reklaitis.

Kaip gimsta festivalis?

„Kultūros Dienos 2024“ Marius Reklaitis organizuoja kartu su pianiste Kamile Zaveckaitė ir sako, kad abu yra lygiaverčiai kūrybinio proceso dalyviai, kiekvienas įneša savo indėlį: „Kiekvienas iš mūsų atneša naujas perspektyvas ir išvalgas, kurios praturtina ne tik festivalio organizavimą, bet ir visos filharmonijos veiklą.“

Marius Reklaitis pabrėžia: „Man yra neapsakomas džiaugsmas ir garbė dirbti su tokia talentinga menininke kaip Kamilė Zaveckaitė. Jos idėjos ir užkrečiantis entuziazmas yra tiesiog neįtikėtini ir visa tai puikiai atsispindi festivalio renginiuose.“

Menininkas džiaugiasi, kad organizuojant festivalį pavyksta dirbti kaip tandemui, o glaudus bendradarbiavimas leidžia pasiekti naujų kūrybinių aukštumų ir kartu pristatyti unikalius meninius sprendimus. „Visada siekiame rasti tą aukso vidurį, kuriuo abu esame patenkinti. Toks požiūris ne tik padeda išvengti konfliktų, bet ir užtikrina, kad galutinis rezultatas būtų subalansuotas, kūrybingas ir kokybiškas.“

Ar lengva į Marijampolę prisivilioti pasaulyje pripažintus muzikantus?

„Atgarsiai byloja: Marijampolė tampa kultūros epicentru, daug nuostabių menininkų dar nėra turėję šanso pasirodyti Sūduvos sostinėje, dėl to arba

patys prašosi su unikaliomis idėjomis, arba noriai sutinka dalyvauti mūsų pakviesti“, – džiaugiasi Kamilė Zaveckaitė. „Turime labai platų, nacionaliniu/tarptautiniu mastu, kolegų ratą ir priegarbą prie net ir asmeniškai nepažįstamų garsių atlikėjų. Didžiuojamės daugumos pasiekimais ir vertiname jų darbą, dėl to stengiamės sudaryti palankias sąlygas jiems atvykti ir pasirodyti. Tokiu paprastuoju atlikimo meno renginių organizavimo būdu pritraukiame juos į miestą, kurio pavadinimą užsieniečiai užtrunka išmokti, tačiau jį patyrę, atsiliepia apie jį be galo pozityviai ir dar ilgai maloniai stebisi, kaip šiltai jie buvo sutikti jų pasirodymų metu.“

Festivalis savo klausytoją jau prisijaukino

„Neįtikėtina, festivalis šiais metais vyks tik ketvirtą kartą, o mes jau galime tarti drąsiai: taip – savo publiką turime! Net juntamas lyg išsiilgimo jausmas... Nekantrauju ir vėl dalyvauti mūsų festivalio renginiuose, kad galėčiau ir vėl sutikti mūsų ypač šiltą publiką, be kurios palaikymo šis festivalis neegzistuos. Jeigu negautumėm tokios unikaliai jaunos grįžtamosios reakcijos, būtų išties sunku tiek atlikėjams, tiek organizatoriams tęsti tokią intensyvią ir visų metų pastangų pareikalaujančią veiklą. Juk patys koncertai rengiami tik jai – mūsų Marijampolės miesto publikai. Jeigu jai nerūpėtų šis įvykis tiek, kiek akivaizdžiai rūpi, mūsų veikla prarastų prasmę“, – greitai užgimusiu ryšiu su klausytojais džiaugiasi Kamilė Zaveckaitė.

Kas laukia

„Kultūros Dienose 2024“?

„Festivalis „Kultūros Dienos 2024“ žiūrovams ir klausytojams padovanos tikrą gausą unikalių renginių“, – žada Kamilė Zaveckaitė:

„Ar tai tikrovė? Ar tai tik fantazija?“ – rugsėjo 6 d. 18:30 val. Marijampolės Šv. Arkangelo Mykolo bazilikoje patirsime festivalio atidarymo koncertą, kuriame maestro Mariaus Reklaičio diriguojami Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras, Česlovo Sasnausko kamerinis

Kamilė Zaveckaitė ir Marius Reklaitis

Marcel Lazar nuotr.

choras ir pianistai Kamilė Zaveckaitė bei Alexander Paley susivienys tam, kad suteiktų klausytojams nepakartojamą filosofinių muzikinių apmąstymų vakarą. Vien tik Fantazijos žanro repertuaras privers suklusti, galbūt net suabejoti, ar muzikos nešami vis dar esame tikrovėje, ar jau visa keičiančioje, magiškoje fantazijos dimensijoje, kurią mums dovanoja atlikimo menas?

„Baldas“. Koncertas ir instaliacija fortepijonui ir baldui – rugsėjo 10 d. 19.00 val. Marijampolės Kultūros centre miestui dar negirdėtas dviejų dalių patyriminis koncertas su neįtikėtinais garso ir šviesų efektais, integruotais „baldo“ – pianino instaliacijoje. Šiuolaikinėmis garso technologijomis ir tiesiogine transliacija susaistyti gyvas koncertas ir garso skulptūra bei instaliacija nagrinėja buitinės-fizinės bei meninės-idėjinės fortepijono prigimties dualizmą.

„Lietuvos grožis gitarų ritmu“ – rugsėjo 11 d. 19.00 val. Baltijos Gitarų Kvartetas, 2024 metais švenčiantis ansamblio dvidešimties metų jubiliejų, „Kultūros Dienose“ pristatys įvairialypę lietuvių ir ne tik kompozitorių programą naujoje festivaliui erdvėje – Paežerių dvare, kuris yra ryškiausias Vilkaviškio rajono pasididžiavimas ir bene gražiausia Sūduvos krašto puošmena.

Šiame numeryje skaitykite:

2 psl.

Menininkai, tarpukariu kūrę Marijampolę

Nemažai menininkų savo skulptūros, tapybos ir kitokių žanrų kūrinius paskyrė Marijampolėi. Vieni iš jų čia mokėsi arba dirbo, kiti, gyvendami įvairiuose miestuose, papuošė miesto erdves, rengė parodas.

4 psl.

Pavojingas riedėjimas: kaip paspirtukai virsta traumų šaltiniu

Elektrinių paspirtukų populiarumas pastaraisiais metais ženkliai išaugo, tačiau kartu su jų plitimu didėja ir nelaimingų atsitikimų skaičius. Pirmąjį 2024 metų pusmetį jau užfiksuota per 1000 Kelių eismo taisyklių pažeidimų, susijusių su elektriniais paspirtukais, o tikroji situacija gali būti dar sudėtingesnė.

9 psl.

Nemokami sekmadieniai muziejuose – ar iniciatyva pasiteisino?

2019 metais pradėta taikyti iniciatyva paskutinį mėnesio sekmadienį lankyti muziejus per šiuos metus ne vienam jau suformavo įprotį nuolat lankytis muziejuose.

10 psl.

Gatvės menas plinta už miesto ribų. Balsupių tikslas – neatsilikti nuo Marijampolės

Balsupių kaimo bendruomenė jau antrus metus vykdo spalvingą projektą „Kapsuko kelionė“.

Internetinis portalas

Tarptautinis klasikinės muzikos festivalis „Kultūros Dienos 2024“

Su nauja jėga Marijampolės kultūrai grįžtantys Marius Reklaitis ir Kamilė Zaveckaitė: „Marijampolė tampa kultūros epicentru“

Atkelta iš 1 psl.

„Simfoninis baletas aštuonioms rankoms“ – **rugsėjo 13 d. 19.00 val.** Šiame išskirtiniame fortepijoninio kvarteto pasirodyme dalyvauja keturi virtuozi, kamerinio ansamblio „Neišskiriamieji pianistai“ nariai: Lukas Gedvilas, Lauryna Lankutyte, Gabija Maknavičiūtė ir Kamilė Zaveckaitė. Užburiantis artistiško ir inovatyvumo derinys manevringais judesiais pražys momento sukurtoje simfonijoje Marijampolės evangelikų liuteronų bažnyčioje. O neįtikėtiną sinchronizaciją ir darnią sinergiją klausytojai patirs ne tik ausimis, bet ir akimis!

„Hotel Tango“ – **rugsėjo 15 d. 18.00 val.** Trio Agora koncertas, suskambėsiantis naujoje festivaliui

erdvėje – Beatricės Kleizaitės-Vasaris menų galerijoje, yra savotiška tarptautinė tango manifestacija, nukelianti klausytojus į aistringą tango atsiradimo ir evoliucijos pasaulį iš Paryžiaus salonų į mažas Buenos Aierių gatveles, per Jungtines Valstijas, Lotynų Ameriką, Vakarų Afriką ir Rytų Europą.

„Sustok, mintie svajinga!“ – **rugsėjo 17 d., 19 val.** Garso meditacija – koncertas yra valandos trukmės patyriminis pasirodymas, kurio metu dviejų pianisčių duetas „Piano Phase Project“ gyvai fortepijonu atlieka įvairius klasikinės muzikos kūrinius, integruoja improvizaciją, atsipalaidavimo meditacijas, tibetietiškus dubenėlius, lietaus ir vėjo instrumentų

skambesius bei lietuviškai skaito muzikantų K.Warner, V.Wooten bei M.K.Čiurlionio tekstus. Tokio tipo renginys įtraukiamas į „Kultūros Dienos“ festivalį su tikslu padėti publikai patirti klasikinės muzikos gydančią poveikį. Muzikos terapijos dėka galima susipažinti su priemonėmis, padėsiančiomis suvaldyti taip labai šiais laikais besiblaškančią mintį.

GALA koncertas – **rugsėjo 20 d. 19.00 val.** Marijampolės Kultūros Centre iškilmingas festivalio uždarymo koncertas, kuriame tradiciškai pasirodys Sūduvos jaunimo simfoninis orkestras, kartu su pianiste Kamile Zaveckaitė ir dirigentu Mariumi Reklaičiu. Koncertas nestokos muzikinių staigmenų ir svarbiausia – švęs Sūduvos regiono jaunųjų talentų muzikinį potencialą.

„Kiekviename festivalio koncerte bus eksponuojama keliaujanti Dainiaus Čėplos fotografijų paroda „Šviesos persmelktas žvilgsnis į klasiką“, o po festivalio ja bus galima ir toliau žavėtis „Spindulio“ kino teatre Marijampolėje. Fotografijų kolekcija, sudaryta iš praėjusių festivalio akimirų, peržengia tradicinės fotografijos ribas – per Dainiaus Čėplos objektyvą krentanti šviesa nuguls monochrominėse nuotraukose, siūlysiančiose iš naujo „išgirsti“ klasikinės muzikos melodijas, amžiams sustingusias „skambančioje“ akimirkoje“, – šių metų festivalio pristatymą baigia Kamilė Zaveckaitė.

„Tikiuosi, kad žmonės išeis pasisėmę meilės. Patyrę festivalio organizatorių meilę savam darbui, meniui, o dar neįsimylėję klasikinės muzikos, ją nuoširdžiai pamils. Patyrę festivalio atlikėjų meilės deklaraciją saviems

Kamilė Zaveckaitė ir Marius Reklaitis

Dainiaus Čėplos nuotr.

projektams, jų atliekamai muzikai, galbūt įsikvėps kūrybai, naujoms idėjoms arba įsikvėps savo pačių, kad ir ne meninių, specialybinių sričių puoselėjimui. Tikiuosi, kad jie iš naujo atras arba pirmąkart susipažins su mūsų klasikinės muzikos pasaulio gigantų kūryba, kuri buvo veikiamą ir sukurta gražiausio pasaulyje – meilės dėsnio. Galų gale, tikiuosi, mūsų koncertai, privers prisiminti, kodėl gyvenimas yra gražus“, – į festivalio koncertus kviečia Marius Reklaitis. – „Kultūros dienos“ vyksta kartą metuose. Praleidę šiuos metus, Jūs sutiksime mus kitais. Tačiau supakuotos gyvenimiškos dovanos, kurias atidarysime koncertų metu, įvyks tik tą vienintelę dieną, tuo vieninteliu suplanuotu laiku. Nepraleiskite momento ir tos dovanos, kurie galbūt yra skirti tik Jums. Galbūt tai bus atsakymas į ilgai neatsakytą klausimą, galbūt tai bus paguoda, kurios neatrandate kitur, galbūt tai bus taip labai reikalinga gaiva ir įkvėpimas Jūsų introspekcijai, kuri turi įvykti būtent šiais metais? Susitikime ir švęskime gyvenimą drauge!“

Marius Reklaitis ir Sūduvos jaunimo simfoninis orkestras

Dainiaus Čėplos nuotr.

Menininkai, tarpukariu kūrę Marijampolei

Benjaminas Mašalaitis

Nemažai menininkų savo skulptūros, tapybos ir kitokių žanrų kūrinius paskyrė Marijampolei. Vieni iš jų čia mokėsi arba dirbo, kiti, gyvendami įvairiuose miestuose, papuošė miesto erdves, rengė parodas.

Pirmojo pasaulinio karo pabaigoje, dar būdamas paaugliu, menines lauko iškabas kūrė žydų tautybės dailininkas Maksas Bandas. Maždaug vienerius metus jis mokė piešimo žydų gimnazijos moksleivius ir jau tuomet atsiskleidė kaip perspektyvus portretų kūrėjas.

1919–1922 m. valstybinėje gimnazijoje piešimą dėstė skulptorius Antanas Aleksandravičius, kuris pažinojo miesto inteligentus ir kai kuriuos įamžino gipso bareljefuose. Čia pradėjo kurti ir J. Basanavičiaus biustą, 1923 m. užbaigtą Kaune.

Pas įvairių sričių menininką, labiausiai išgarsėjusį altorių gamyba, Vytautą Karalių 1920–1921 m. mokėsi meniško medienos apdirbimo amato skulptorius Matas Menčinskas.

1925 m., advokatui A. Bulotai užsakius, skulptorius Petras Rimša sukūrė bareljefinį portretą Žemaitės kapui.

1926 m. į Rygiškių Jono gimnaziją mokytojauti atvyko Kauno meno mokyklos auklėtinis Juozas Jasiukynas. Jis tapė eskizus, liejo akvarelę, ketvirtame dešimtmetyje tobulinosi Italijoje. Labiausiai savo kraštą išgarsino

darbų ciklu „Marijampolės apylinkės pašėsupiuose“, parodytu 1937 m. Marijampolėje.

1930 m. kapinėse iškilo monumntalus vienuolės, skulptorės Marijonos Šmulkštytės paminklas ateitininkams, kuris tarnauja ir kaip kapo paminklas karininkui, Seimo nariui Antanui Matulaičiui bei ateitininkui, mokytojui Jurgiui Steponaičiui.

Ketvirtojo dešimtmečio viduryje dailininkė Zofija Šukutyte Šv. Vincen-

to bažnyčios viršutinėse erdvėse nutapė kelias freskas ir paveikslus.

1937 m. dailininkas Adomas Varnas įteikė Rygiškių Jono portretą jo vardu pavadintos gimnazijos vadovybei. Šioje gimnazijoje 1924–1927 m. mokėsi Juozas Olinardas Penčyla, tapęs garsiu šaržistu ir karikatūristu. Jo giminaitis Vincas Penčyla iš medžio drožė gero meninio lygio skulptūras, religinio turinio figūras ir ornamentus, gamino bažnyčių suolus.

Pagrindinėje miesto gimnazijoje 1937 m. dirbti pradėjo dailininkė Emilija Idzelevičiūtė, baigusi Kauno meno mokyklą. Jos diplominis „Senos moters portretas“ yra saugomas Marijampolės

krašto muziejuje. Būdamą vienuole tapė religine tematika. Eksperimentavo ir miniatiūrinėje skulptūroje – sukūrė Marijampolės miesto herbe pavaizduoto Šv. Jurgio skulptūrėlę.

Marijampolės kareivinėse tarnavo ir skulptorius Gabrielius Stanulis, kurio skulptūra Lietuvos didžiajam kunigaikščiui Vyteniui buvo atidengta 1938 metais (1940 m. nugriauta, bet 2009 m. atstatyta; skulptorius Julius Narušis). Tai aukščiausias tarpukario Marijampolės paminklas.

Net keletą Jono Jablonskio paminklų projektų parengė skulptorius Vincas Grybas, bet daugiausia dėl valdininkų biurokratinių žaidimų jie taip ir nebuvo realizuoti. Rygiškių Jono gimnazijos kiemas taip ir liko „plikas“. 1935 m. pavasarininkams skirtas paminklėlis iškilo Žvyryno gatvėje – jis privačioje teritorijoje stovi ir dabar.

Žinoma, dar daugiau galima kalbėti apie brolius Vinčą ir Vytautą Košubas, gyvenusius ir kūrusius mūsų mieste. Nemažai religinės tematikos darbų sukūrė moterys ir vyrai vienuoliai, tačiau jie išliko kuklūs ir mažai žinomi. Mieste kūrybos parodas rengė ir žymiausi Lietuvos menininkai, tačiau didžiausia problema išliko erdvių patalpų, kuriose jas galima būtų eksponuoti, nebuvimas.

V. Grybo parengto paminklo Jonui Jablonskiui projektas

Nuotrauka iš autoriaus kolekcijos

Langų specialistai perspėja: „Jūsų pinigai išskrenda per langus!“

Norėdami kokybiškai ir šiltai gyventi, pasikeiskite langų tarpines

Kodėl reikia keisti langų tarpines? Standartinių guminių tarpinių eksploatacijos laikas – 5–7 metai. Langų tarpinės dažniausiai susidėvi nuo sezonų kaitos, laiko, šalčio ir karščio. Jos tampa neefektyvios ir ima praleisti šaltį, triukšmą. Pasenusios guminės tarpinės praranda elastingumą, susiploja, sukietėja ir tampa lengvai paveikiamos temperatūrų kaitos, todėl būstų šeiminkai savo pinigais pradeda ne tik šildyti kiemą, bet ir pažeidžia lango izoliacines savybes. Dėl nesandarių langų, prarandama apie 15-20 proc. šilumos. Nors iš pirmo žvilgsnio guminės tarpinės atrodo geros, tačiau jos savo funkcijų nebeatlieka. Langų gumines tarpines būtina supurkšti skystu silikonu bent du kartus per metus, kad jos kuo ilgiau išlaikytų savo teigiamas izoliacines savybes.

Kas gi iš mūsų taip rūpinasi langų sandarumu bei langų tarpinėmis? Niekas! Tad belieka gumines tarpines pasikeisti į ilgaamžes, vokiečių firmos **Schlegel** kokybiškas poliuretano tarpines, kurios nereikalauja jokios priežiūros ir pasižymi ilgaamžiškumu, puikiais izoliacinėmis savybėmis. Pasikeitus tarpines yra būtina iš naujo susireguliuoti langų lankstus, sutepti ir išvalyti metalinę furnitūrą tam, kad langas vėl lengvai darintųsi, sandariai prispaustų prie rėmo ir nepraleistų šalčio, triukšmo bei dulkių.

Gumines tarpines pasikeiskime vokiškais Q-LON poliuretano tarpinėmis

Q-LON tarpinėms suteikiama 5 metų garantija, tačiau savo izoliacinių savybių jos nepraranda daugiau nei 21 metus. Šioms tarpinėms nereikia jokios papildomos priežiūros per visą eksploatacijos laikotarpį. Jos puikiai priglundžia prie lango rėmo. Tarpinės atsparios ultravioletiniams saulės spinduliams, šalčiui, karščiui, cheminiams valikliams. Q-LON tarpinės pagamintos iš „Memory foam“ putų, kurios prisitaiko prie lango varčios ir rėmo formos bei neleidžia patekti drėgmei, dulkėms, triukšmui. Tuo pačiu neleidžia iš lauko patekti šalčiui, o iš vidaus neleidžia išeiti šilumai. Pasikeitę langų tarpines ir sureguliuavę naujai langus, sutaupysite šilumos praradimo nuostolius. Langai vėl taps sandarūs ir nebegirdėsite sklindančio triukšmo iš gatvės.

Vokiškos „Schlegel Q-LON“ tarpinės pagamintos naudojant unikalų medžiagų derinį, turi puikią „atmintį“ – suspaustos grįžta į savo pradinę formą, jų neveikia temperatūros svyravimai, grybeliai, UV spinduliai ar ozonas.

Įsileiskime gryno oro su AIR-BOX eco vožtuvais

Per atdarus langus lengvai patenka dulkės, žiedadulkės, suodžiai, vabzdžiai. Dėl prastos ventiliacijos sutrinka žmogaus poilsis naktį, miegant. Šaltuoju laikotarpiu atidarius langą, iškart prarandame šilumą. O nevedinant patalpų

susiduriame su kita problema – pelėsiu atsiradimu, langų rasojimu, suodžių, žiedadulkių ir dulkių patekimu į patalpas. Norint visa to išvengti, reikalinga natūrali ventiliacija. Dėl drėgmės pertekliaus ir prastos ventiliacijos, patalpose atsiranda pelėsis, grybelis, pradeda kauptis bakterijos. Neišvėdintos patalpos turi įtakos ir miego kokybei bei sveikatai. Mediniai langai kvėpuoja, o plastikiniai – ne. Išėjis – ventiliaciniai

vožtuvai AIR-BOX eco. Šie vožtuvai turi daugkartinį filtrą, kuris užtikrina švaraus ir gryno oro patekimą į patalpas.

Langų remonto komanda

www.remvalus.lt

Registruotis prašome iš anksto.

Tel. +370 606 93229, +370 604 24268.

NUOLAIDŲ KUPONAS

Užsakant ne mažiau kaip trijų langų remontą bus taikoma **25 %** nuolaida darbams. **Nuolaidos galioja iki rugsėjo 14 d.** Išsikirpkite kuponą ir pateikite atvykusiam mūsų specialistui. Be kupono nuolaidos negalioja.

Užsakytas turinys

SVEIKATA Sunkieji metalai gali stipriai apnuodyti organizmą

Žmogaus organizmas yra sudėtinga ir kompleksinė sistema, kuriai reikalingi labai maži kiekiai sunkiųjų metalų. Nepakankamas kiekis gali sukelti įvairias ligas ar sindromus, o didelės dozės gali sukelti ūmų ar lėtinį toksiinį poveikį.

Kiekvienas organizmas į apsinuodijimą reaguoja individualiai, priklausomai nuo metalo(ų) rūšies, apsinuodijimo pobūdžio. Rekomenduojama pasitikrinti jaučiant galvos skausmą, silpnumą, nuovargį, sąnarių, raumenų skausmą, vidurių užkietėjimą, rankų drebinimą, koordinacijos sutrikimus. Esant šiems simptomams galima įtarti lėtinį apsinuodijimą, kuris įvyksta gaunant sunkiųjų metalų dozę nuolat, nedidelėmis dozėmis. Esant ūmiam apsinuodijimui pasireiškia apatija, pykinimas, sąmonės netekimas dėl pavyzdžiui, nelaimingo incidento gamykloje.

Sidabras (Ag) gali sukelti alergiją keisdamas odos atspalvį į žalsvą, melsvą arba pilką.

Arsenas (As) gali turėti ūmų arba lėtinį toksiinį poveikį.

Boras (B) gali būti kraujo ir kraujagyslių, kvėpavimo takų, virškinimo trakto, nervų sistemos, medžiagų apykaitos sutrikimų bei daugelio intoksikacijų, tarp jų – ir nėštumo metu, priežastimi.

Gyvsidabris (Hg) – padidėjęs gyvsidabrio kiekis gali pakenkti inkstams, smegenims ir besivystančiam vaisiui, o metilo gyvsidabris yra labai kancerogeniškas.

Švinas (Pb). Apsinuodijimas švinu dažniausiai susijęs su virškinimo trakto ir centrinės nervų sistemos sutrikimais vaikų ir suaugusiųjų organizme. Ūmus švino poveikis gali sukelti galvos skausmą, apetito praradimą, pilvo skausmą, nuovargį, nemigą, haliucinacijas, galvos svaigimą, inkstų funkcijos sutrikimą, hipertenziją ir artrita, o lėtinis poveikis gali sukelti apsigimimą, protinį atsilikimą, autizmą, psichozę, alergijas, paralyžių, svorio praradimą, hiperaktyvumą, raumenų silpnumą, inkstų, smegenų pažeidimus, komą ir netgi gali sukelti mirtį.

Toksiškai organizmą veikiančius susikaupusius metalus pašalinti sunku, bet įmanoma. Svar-

biausia laiku atpažinti negalavimus – identifikuoti metalą(us) ir jo šaltinį, gydyti nedelsiant. Tyrimą rekomenduojama atlikti jaučiantiems išvardintus simptomus, dirbantiems su metalais, įtariant galimą apsinuodijimą bei esant nenustatytai įvairių negalavimų priežastčiai.

Tyrimus atlikite laboratorinių tyrimų klinikoje „DIA klinika“, kurioje atliekama daugiau nei 300 tyrimų.

Tyrimų paėmimo laikas: darbo dienomis 7.30-11 val.

Taip pat galite įsigyti „DIA klinika“ dovanų kuponą, kuris gali būti skirtas konkrečiam tyrimui arba nurodyta pinigų suma.

DIA klinika. Laboratoriniai tyrimai atliekami SYNLAB.

PLATI LABORATORINIŲ TYRIMŲ PALETĖ

Atliekame **net 300** skirtingų tyrimų

+370 618 77017

tyrimai@diaklinika.lt

J. Jablonskio g. 2A-37, Marijampolė
lėjimas iš kiemo pusės

LABORATORINIAI TYRIMAI ATLIEKAMI SYNLAB

Užsakytas turinys

Pavojingas riedėjimas: kaip paspirtukai virsta traumų šaltiniu

Žaneta Jakubauskaitė

Elektrinių paspirtukų populiarumas pastaraisiais metais ženkliai išaugo, tačiau kartu su jų plitimu didėja ir nelaimingų atsitikimų skaičius. Pirmąjį 2024 metų pusmetį jau užfiksuota per 1000 Kelių eismo taisyklių pažeidimų, susijusių su elektriniais paspirtukais, o tikroji situacija gali būti dar sudėtingesnė. Specialistai vis dažniau susiduria su paspirtukininkų sužeidimais, kurie dažnai net nėra įtraukiami į oficialią statistiką, nes nukentėję asmenys nesikreipia į gydytojus, o gydosisi patys namuose. Toks elgesys lemia, kad tikrasis traumų mastas lieka neįvertintas.

„Traumos gali būti įvairios: dažniausiai pasitaiko rankų, kojų, veido srities nubrozdinimų, dantų traumų. Taip pat rankų ir kojų lūžių, o išimtiniais atvejais – sunkesnių galvos traumų. Šios traumos dažnai kyla dėl tokių priežasčių, kaip nedėvimi šalmai ir kitos panašios situacijos“, – teigia LTSA Eismo įvykių tyrimų skyriaus vedėjas Jonas Drunga.

Paspirtukai traukia ne tik suaugusiųjų, bet ir vaikų dėmesį

Nors teisės aktai numato, kad vaikai iki 14 metų negali vairuoti šių transporto priemonių viešuose keliuose, praktikoje dažnai pasitaiko atvejų, kai vaikai, neturėdami tam teisės, važiuoja be suaugusiųjų priežiūros. Ypač pavojingos situacijos kyla, kai vaikai paspirtukus vairuoja kartu su kitais asmenimis arba kai šios transporto priemonės vairuojamos be šalmo. Tėvams ir globėjams svarbu suprasti, kad vaikų saugumui užtikrinti būtina ne tik nuolatinė priežiūra, bet ir tinkamas vaikų švietimas apie taisyklingą elgesį kelyje.

„Pagrindinė priemonė būtų pradėti nuo teorinių žinių. Svarbu žinoti, kad elektriniu paspirtuku galima

važiuoti nuo 16 metų arba nuo 14 metų, jei išklausti specialūs kursai ir turimas pažymėjimas. Vaikams iki 10 metų leidžiama vairuoti šią transporto priemonę tik nuosavų namų kiemuose ir tik prižiūrint tėvams“, – pasakoja LTSA Eismo įvykių tyrimų skyriaus vedėjas.

Daugelis paspirtukininkų neatsižvelgia į saugumo reikalavimus

Dažniausiai pasitaikantys pažeidimai apima greičio viršijimą, elektroninių prietaisų naudojimą vairuojant ir vairavimą apsvaigus nuo alkoholio. Šie pažeidimai ne tik kelia pavojų patiems paspirtukininkams, bet ir padidina riziką aplinkiniams eismo dalyviams.

„Elektrinius paspirtukus reikia vairuoti atsakingai ir saugiai, ypač, jei važiuojate pirmą kartą. Būtina pasirinkti saugų greitį ir įsitikinti, kad paspirtukas atitinka techninius reikalavimus: ar dega šviesos, ar veikia signalas, stabdžiai, bei kaip efektyviai jie stabdo. Važiokite dviračių takais arba pėsčiųjų ir dviračių takais, laikydamiesi dešinės pusės. Jei šalia yra pėsčiųjų, būtina juos apvažiuoti, pasirinkus ne didesnį kaip 7 kilometrų per valandą greitį, judant pėsčiojo

Redakcijos nuotr.

greičiu. Taip išvengsite pavojingų situacijų kelyje“, – sako Jonas Drunga.

Šalmas yra viena svarbiausių apsaugos priemonių

Nepaisant to, kad šalmas gali išgelbėti gyvybę ar sumažinti sužalojimų sunkumą nelaimės atveju, dauguma paspirtukininkų šį elementą ignoruoja. Nors statistika rodo, kad šalmą dėvi beveik 30 proc. paspirtukininkų, medikų patirtis liudija kitokį vaizdą – tarp sužeistųjų šalmą naudojo vos kas dešimtas. Tokios neatsargumo pasekmės dažnai yra sunkios, pradedant veido ir dantų sužeidimais bei baigiant galvos smegenų traumomis ar lūžiais, reikalaujančiais chirurginio įsikišimo.

Paspirtukų sezonas dar tikrai nesibaigia, todėl būkime atsakingi, saugokime save ir aplinkinius, kad pramoga, o kartais tiesiog patogus kelio būdas netaptų nelaime.

Išmani mokslo metų pradžia su „Tele2“: ypatingi pasiūlymai ruošiant vaikus į mokyklą

Be klasikinio mokyklinių reikmenų krepšelio, vaikams šiandien vis dažniau prireikia išmaniųjų įrenginių. Mobiliojo tinklo operatorius „Tele2“ parengė specialius pasiūlymus mokslo metų pradžiai pasiruošti. Tarp jų – telefonai iki 250 eurų, kompiuteriai ir kiti modernūs įrenginiai už patrauklią kainą.

Palaikykite ryšį su vaiku, kad ir kur jis bebūtų – pasinaudokite „Tele2“ pasiūlymais ir įsigydami norimus išmaniuosius įrenginius, sulaukite staigmenų. Daugiau apie šiuos pasiūlymus galite sužinoti www.tele2.lt.

Telefonas vaikui: praktiški pasirinkimai

Išmanieji telefonai leidžia tėvams būti ramiems, žinant, kad vaikas gali bet kada susisiekti, pasidalinti dienos išpūdžiais ar paprašyti pagalbos. Natūralus noras rūpintis savo vaiku dažnai paskatina tėvus padovanoti pirmąjį išmanųjį įrenginį.

Ieškantiems nebrangaus telefono su „Android“ operacine sistema, mobiliojo ryšio operatorius „Tele2“ siūlo rinktis „Samsung Galaxy A“ seriją. Pavyzdžiui, „Samsung Galaxy A15 4G“ su 128 GB atmintimi galite įsigyti už 194,25 Eur (vienkartinis laikmenos mokestis jau įskaičiuotas). Net iki dviejų dienų veikianti baterija ir itin greitas įkrovimas leis jūsų vaikui nuolat būti pasiekiamam.

Panaši alternatyva, palaikanti 5G ryšį, „Samsung Galaxy A15 5G“ su 24 mėn. sutartimi ir neriboto interneto planu kainuoja tik 34,98 Eur per mėnesį (ankstesnė paketo kaina – 49,18 Eur/mėn.). Įrenginiui papildomai taikomas vienkartinis laikmenos mokestis 5,25 Eur. Su juo pradinė įmoka šiam telefonui yra 6,25 Eur.

Puikiu kainos ir kokybės santykiu taip pat pasižymi „Xiaomi Redmi“ telefonai. Artėjančių mokslo metų proga, „Xiaomi Redmi 13C 5G“ su 128 GB atmintimi net be sutarties kainuoja tik 159 Eur (ankstesnė kaina – 199 Eur). Šis telefonas taip pat palaiko naujos kartos 5G ryšį, pasižymi ilgai veikiančia baterija, dideliu ekranu ir galingu procesoriumi kasdieniam naudojimui.

Dėl savo patvarumo ir atsparumo „Xiaomi Redmi“ serijos įrenginiai, kuriuos galite įsigyti „Tele2“ internetiniame puslapyje, tinka telefonus įbrėžti ar išmesti mėgstantiems vaikams. Be to, „Xiaomi“ reguliariai atnaujina savo telefonų programinę įrangą, užtikrindama, kad jie ilgai išliktų saugūs ir funkcionalūs.

Išmanusis laikrodis – puikus pasirinkimas palaikyti saugų ryšį su vaiku, jei manote, kad telefonu naudotis atžalai dar per anksti. Su išmaniuoju laikrodžiu „Gudručiu Super-G Active Pro“ galima skambinti ir gauti skambučius, siųsti žinutes, o tėveliams – stebėti savo vaiką su integruota GPS sistema. Laikrodį prieš naujus mokslo metus galite įsigyti tik už 109 Eur (ankstesnė kaina – 159 Eur).

Spartus 5G namų internetas ir kompiuteriai mokslui

Tam, kad mokyti būtų galima be trukdžių, namuose būtinas modernus 5G internetas. Mobiliojo ryšio operatorius „Tele2“ kviečia atkreipti dėmesį į patrauklius pasiūlymus, kai kartu su moderniausiu interneto ryšiu galite įsigyti ir kompiuterį.

Nešiojamasis kompiuteris yra neatsiejamas mokymosi palydovas. Jei renkate vaikui pirmąjį kompiuterį, puikiu pasirinkimu gali tapti „Lenovo V15 G3 IAP“ (16 GB + 512 GB). Tai greitas ir patikimas įrenginys, kurio bateriją iki 80 proc. įkrausite vos per 1 valandą.

Jo kaina be sutarties – 399 Eur, o su 500 GB namų interneto planu ir 24 mėn. sutartimi įrenginys kainuos 35,48 Eur per mėnesį. Pradinė įmoka – 1 Eur.

Kitas neįtikėtinas pasiūlymas – universalus ir patikimas 17,3 colių ekranu „HP Laptop 17-cp2011ny“ (8 GB + 512 GB). Šio įrenginio baterija veikia net iki 12,5 val., o stereo garsiakalbiai užtikrina kokybišką garsą nuotolinio darbo, konferencijų, paskaitų ar pamokų metu. Pilna kompiuterio kaina – 589 Eur, o su 24 mėnesių sutartimi ir nešiojamuoju 50 GB internetu – tik 10,49 Eur mėnesiui. Pradinė įmoka už kompiuterį – 1 Eur (ankstesnė kompiuterio kaina su 50 GB interneto sutartimi – 19,91 Eur/mėn.).

Jei jūsų vaikas mėgsta tyrinėti ir mokyti žaisdamas, metalinio korpuso planšetė „Samsung Galaxy Tab A9+ 5G“ su 64 GB atmintimi – puikus pasirinkimas. Didelis ekranas ir edukacinės programėlės padės ugdyti kūrybiškumą. Pilna įrenginio kaina be plano yra 254,25 Eur. Įsigyjant minėtą planšetę ir sudarant sutartį dvejiems metams su namų interneto planu 500 GB už 18,9 Eur, planšetė iš viso kainuoja tik 19,90 Eur per mėnesį (ankstesnė paketo kaina – 30 Eur/mėn.). Planšetei taip pat taikomas 5,25 Eur vienkartinis laikmenos mokestis. Su šiuo mokesčiu pradinė įmoka už planšetę – 6,25 Eur.

Pradėkime mokslo metus su naujausiomis technologijomis, kūrybiškumu ir augimo galimybėmis

Gytė Gudaitytė ir Raminta Žvingilaitė

Rugsėjis jau visai čia pat, o tai reiškia, kad grįžtame į mokslo metus su naujais planais ir siekiais. Mokykla „Lispa“ kviečia visus 5-18 metų vaikus ir jaunimą prisijungti prie mūsų siūlomų būrelių, kuriuose mokomės programuoti, lavinti kritinį mąstymą, kūrybiškumą bei komandinius įgūdžius.

Ateities įgūdžiai Jūsų vaiko mokykloje

Mūsų būreliai vyksta ne tik „Lispa“ mokyklos erdvėse, bet ir mokyklose bei darželiuose. Mažiausiems, darželinukams, siūlome programą „IT studija“, kurioje vaikai žaismingai susipažįsta su technologijų pasauliu. Pradinukams (1-4 klasės) skirta programa „IT Startas“ – čia vaikai mokosi pagrindinių skaitmeninių įgūdžių ir pirmųjų programavimo žingsnių. Baigę „IT Starto“ programą, vaikai po 4 klasės gali rinktis tolimesnę specializaciją pagal savo interesus: programavimą, mechatroniką arba dizainą. Taip pat, mūsų vyresnieji yra ruošiami brandos egzaminams.

Organizacijos nuotr.

Pradėkime mokslo metus kartu – registruokis į „Lispa“ būrelius ir pasinerk į technologijų pasaulį!

Būreliuose vaikai gali tyrinėti technologijų pasaulį, gilinti savo žinias ir atrasti naujus hobius draugiškoje aplinkoje. Šią vasarą mes sėkmingai organizavome vaikų vasaros stovyklas, kuriose dalyviai konstravo robotus, kūrė virtualios realybės projektus ir mokėsi bendradarbiauti įgyvendindami kūrybinius sumanymus. Šios stovyklos sulaukė daugybės teigiamų atsiliepimų, tad rudenį pradėdame su naujomis idėjomis ir patobulintomis programomis.

Nesvarbu, ar tavo vaikas jau turi programavimo patirties, ar tik pradeda savo kelionę – kiekvienas ras sau tinkamą lygį ir iššūkių, atitinkančių jo gebėjimus.

Registracija į būrelius jau prasidėjo, o vietų skaičius ribotas! Kviečiame prisijungti prie „Lispa“ mokyklos ir padėti savo vaikams atrasti naujas žinias, draugus bei ateities profesijų galimybes.

REGISTRUOKIS:

www.mokyklalispa.lt

+370 615 22612

info@mokyklalispa.lt

Organizacijos nuotr.

Nauja žinia IT Starto programoje – STEAM ugdymo principai!

Džiaugiamės galėdami pranešti, kad nuo šiol „IT Starto“ programa remiasi STEAM (angl. Science, Technology, Engineering, Arts, Mathematics) ugdymo principais!

STEAM – tai inovatyvus mokymo metodas, kuris integruoja mokslus, technologijas, inžineriją, meną ir matematiką, skatinant vaikus spręsti realaus pasaulio problemas. Taikant šį metodą, vaikai ne tik gilina savo technologines žinias, bet ir lavina kūrybiškumą bei loginį mąstymą.

Programa „IT Startas“ dabar dar labiau orientuota į išsamų ugdymą, padedantį vaikams atrasti įvairius technologijų, mokslo ir kūrybos aspektus. Pradinukai čia įgyja vertingų įgūdžių, kurie pravers jų tolimesnėje kelionėje – nesvarbu, ar jie pasirinko gilinti žinias programavime, mechatronikoje ar dizaino srityje.

Tai puiki galimybė jūsų vaikui augti ir tobulėti aplinkoje, kurioje sujungiami mokslas ir kūryba!

STEAM

Science – Gamtos mokslai,
Technology – Technologijos,
Engineering – Inžinerija,
Arts – Menai ir Kūryba,
Math – Matematika

„Mūsų tikslas – padėti vaikams ne tik įgyti technologinių žinių, bet ir atrasti džiaugsmą kuriant bei tobulėjant. Per būrelius ugdome ne tik techninius įgūdžius, bet ir pasitikėjimą savimi, kūrybiškumą bei gebėjimą bendradarbiauti – savybes, kurios bus reikalingos ateities pasaulyje.“ Vaidas Baranauskas, Mokykla „Lispa“ direktorius.

Organizacijos nuotr.

Ateities įgūdžių būreliai Lispa mokykloje

Šiuolaikiniame pasaulyje technologijų įgūdžiai tampa vis svarbesni jau nuo mažens, todėl mokykla „Lispa“ kviečia mažuosius mokinius į inovatyvias programas, kurios ne tik supažindina su technologijų pasauliu, bet ir padeda lavinti esminius įgūdžius – nuo skaitymo ir skaičiavimo iki logikos bei kūrybiškumo. Siūlome įvairaus lygio programas, pradedant nuo „IT Studijos“ patiems mažiausiems ir baigiant pažangiomis „IT Starto“, dizaino, mechatronikos ir programavimo programomis, kurios atveria duris į technologijų ateitį ir ugdo kritinį mąstymą bei kūrybiškumą.

Gyvenant naujovių ir informacijos laikais, svarbu yra kuo anksčiau pradėti pažinti su technologijomis. Kad ir kokios grėsmingos kartais jos gali pasirodyti – nuo jų niekur nepabėgsime. Pasauliui kasdien tobulėjant ir spartėjant, šiuolaikiniai vaikai daug laiko praleidžia internete ir auga „prie ekranų“, tačiau daugeliu atvejų tai neteikia naudos, kadangi jaučiamas didelis skirtumas tarp bereikšmio naršymo bei produktyvios veiklos. Pastaroji daro vaikams teigiamą poveikį: padeda kurti, atrasti, bendrauti. Leidžia valdyti naujus įgūdžius bei mokymosi metodus, ypatingai dabar, kai internete laisvai prieinama tiek daug naudingos medžiagos.

Organizacijos nuotr.

Programa IT STUDIJA – tai programa patiems mažiausiems, skirta pažinti naujausias technologijas bei jų pagalba lavinti vaikų skaitymo, skaičiavimo, logikos, ir kūrybiškumo įgūdžius.

IT STUDIJA taip pat žengia į tarpdalykinį STEAM ugdymą, kuriame pažintis su technologijomis ir jų naudojimas integruojasi ir lygiaverčiai siejasi su kitais dalykais: gamtos mokslu, inžinerija, matematika ir menu.

Programos tikslas – naudojantis technologijomis lavinti vaikų skaitymo, skaičiavimo, loginio mąstymo bei kūrybiškumo įgūdžius.

Mokymosi priemonės: planšetės, elektronikos rinkiniai, mediniai konstruktoriai, LEGO robotikos rinkiniai, interaktyvūs rinkiniai, eksperimentai, padėsiantys pažinti šių laikų pasaulį. Visomis mokymosi priemonėmis vaikai bus aprūpinti

Organizacijos nuotr.

IT STUDIJA skirta vaikams nuo 5 iki 6 metų. Būrelių trukmė: 4 ak. val./mėn.

Šis būrelis vyksta išvardintuose Marijampolės vaikų lopšelio-darželio skyriuose: „Ažuoliuko“, „Nykštuko“, „Linelio“, „Pasakos“, „Rasos“, „Rūtos“, „Šaltinėlio“, „Šypsėnėlės“, „Vaivorykštės“, „Varpelio“, „Želminėlių“.

Organizacijos nuotr.

Organizacijos nuotr.

Šiandieninė visuomenė reikalauja ne tik bazinių skaitmeninių įgūdžių, bet ir gebėjimo kūrybiškai spręsti problemas bei efektyviai dirbti komandoje. Mokydamiesi valdyti kompiuterį, ieškoti informacijos internete ir administruoti duomenis, vaikai įgyja įrankius, kurie padeda jiems ne tik mokytis, bet ir kurti. Programa siekia išugdyti pasitikėjimą savo gebėjimais, lavinti loginį mąstymą bei kūrybiškumą, kad jaunoji karta būtų pasiruošusi ateities iššūkiams.

Programa IT STARTAS – skaitmeninio raštingumo ir informatinio mąstymo kompetencijų ugdymo programa. Šioje programoje mokiniai mokysis valdyti kompiuterį; ieškoti informacijos internete; administruoti kompiuterio duomenis, išmanys technologines priemones. Galės savarankiškai atlikti užduotis ir vykdymo metu kelti klausimus, reikšti savo nuomonę ir pastebėjimus, suprasti padarytas klaidas jas taisyti. Programa lavina loginį, kūrybinį ir lankstų mąstymą, ugdo gebėjimus vertinti aplinką bei dirbti komandoje. Programoje taip pat integruotos STEAM veiklos, kurios skatina mokinių gebėjimus derinti mokslą, technologijas, inžineriją, meną ir matematiką, siekiant inovatyvių ir kūrybiškų sprendimų.

Organizacijos nuotr.

Programos tikslas – sudaryti galimybę mokiniui ugdyti gebėjimus kūrybiškai remiantis STEAM veiklomis, atsakingai ir saugiai taikyti informacines technologijas; tobulinti skaitmeninę kompetenciją, papildančią bendrojo ugdymo programoje gaunamas žinias ir įgūdžius; ugdyti informacinį ir technotinį mąstymą siekiant ieškoti sumanių ir inovatyvių problemų sprendimų; ugdyti gebėjimus dirbti savarankiškai ir grupėse.

Programa skirta nuo 1 klasės iki 4 klasės mokiniams.

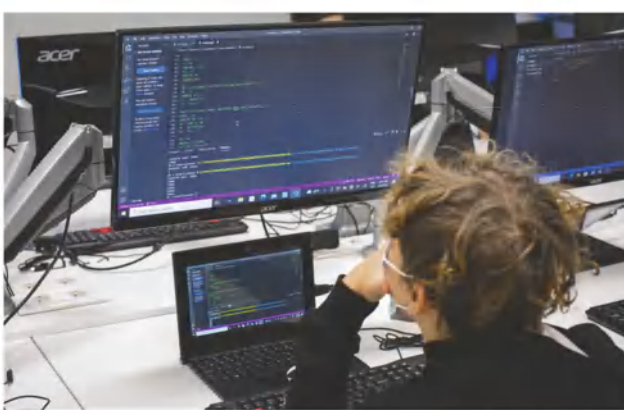
Organizacijos nuotr.

IT STARTO programa vedama ne tik Lispa mokykloje (Pramonės g. 1A, Marijampolėje), bet ir Marijampolės mokyklose kaip: Marijampolės Petro Armino progimnazijoje, Marijampolės marijonų gimnazijoje, Marijampolės „Šaltinio“ progimnazijoje, Marijampolės Jono Totoraiio progimnazijoje, Marijampolės „Ryto“ pagrindinėje mokykloje, Marijampolės Rimanto Stankevičiaus progimnazijoje, Marijampolės „Saulės“ pradinėje mokykloje.

Organizacijos nuotr.

PROGRAMAVIMAS

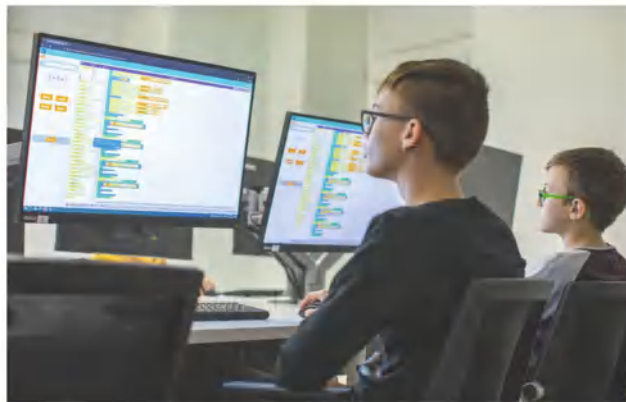

Organizacijos nuotr.

C++ ir C# programavimo kalboms. Vaikai susipažins su kodo struktūra, programavimo kalba, programavimo aplinka (teksto redaktoriumi programai surinkti, programos teksto išsaugojimu faile, kompiliavimu ir vykdymu). Taip pat nagrinės C++ sintaksės ir pagrindines operacijas C++ kalboje, spręs klasikinius ir ne tik programavimo uždavinius, apimančius skaičiavimo proceso valdymo operatorius, ciklus, veiksmus su masyvais, funkcijas, simbolius ir jų eilutes. Formuosis programavimo žinių, gebėjimų ir įgūdžių sistema, reikalinga mokinio pasirinktai programai įsisavinti bei realaus gyvenimo poreikiams tenkinti. Programa suteikia galimybę mokiniams ugdytis gebėjimus bei nuosekliai, struktūriškai, algoritmiškai mąstyti.

Programa PROGRAMAVIMAS – tai mokymosi programa, skirta 5-9 klasių mokiniams, norintiems susipažinti ir išmolti programavimo pagrindus. Per ketverius programos metus mokinys susipažins su žinomiausiomis programavimo kalbomis ir gebės jas atpažinti. Pirmaisiais mokslo metais mokiniai programavimą pažins per blokinį programavimą, t.y. per grafinį algoritmų vaizdavimo būdą, kai atskiros operacijos vaizduojamos įvairiais blokais, o operacijų vykdymo eiliškumas nurodomas ryšiais tarp blokų. Pirmaisiais metais svarbu „užsikabinti“, nes programinio kodo rašymas pradedantiesiems gali pasirodyti ne toks ir patrauklus. Todėl tiek pirmaisiais, tiek antraisiais mokslo metais didžiausias dėmesys skiriamas kompiuterinių žaidimų kūrimui, kuriais labiausiai domisi jaunimas. Tretieji mokslo metai skirti perėjimui iš blokinio į objektinį programavimą. Trečiaisiais mokslo metais mokiniai mokysis programinio kodo sintaksės rašymo, pasitelkiant Python programavimo kalbą. Paskutiniiais programos metais didžiausias dėmesys bus skiriamas

Programos tikslas – Suteikti galimybę visiems mokiniams plėtoti pažinimo, mąstymo gebėjimus ir kūrybines galias, susipažinti su programavimo principais ir pagrindinėmis sąvokomis, programų kūrimo etapais, siekti, kad mokiniai suvoktų programavimo praktinę naudą.

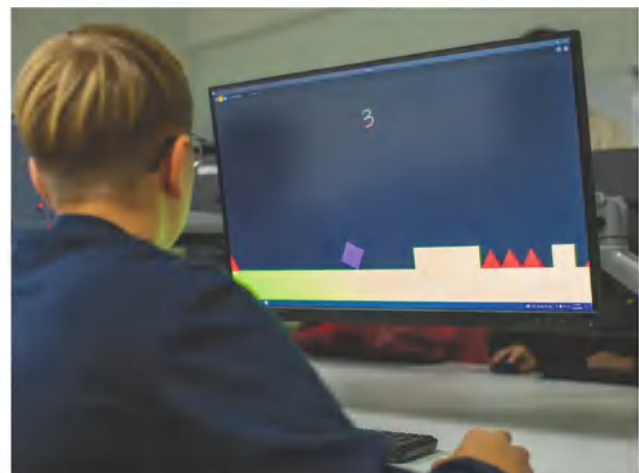

Organizacijos nuotr.

Kokią naudą gaus?

Mokės rašyti programas C++ programavimo kalba, įgis objektinio programavimo įgūdžių. Susipažins su programų kūrimo aplinka – Microsoft Visual Studio. Praktinių užsiėmimų metu kiekvienas mokinys, atsižvelgdamas į savo mokymosi galimybes, turės laiką, kurio metu galės sukurti savo projekto darbą.

Kiekvienos krypties etape mokiniui bus suteiktos praktinės ir teorinės žinios bei tobulinamos kompetencijos: darbas komandoje, kūrybiškumas, loginis mąstymas, pasitikėjimas savimi ir savo idėjomis.

Organizacijos nuotr.

DIZAINAS

Programa dizainas– tai mokymosi programa, skirta 5-9 klasių mokiniams, norintiems išmolti naudotis kompiuterinės grafikos programine įranga, filmavimo bei fotografavimo įranga ir realizuoti savo idėjas skaitmeninėje grafikoje.

Per ketverius metus moksleiviai išmoks dirbti su vektorinės ir rastrinės grafikos technologijomis. Gebės jas pritaikyti pagal poreikį ir įgyvendins asmeninius projektus. Šioms grafikos technologijoms

Organizacijos nuotr.

atskleisti bus naudojamos Adobe Illustrator, Adobe Photoshop, GIMP ir Krita programos. Taip pat didelis dėmesys bus skiriamas animacijos kūrimui, kadangi ši tema atskleidžia vektorinės grafikos panaudojimo galimybes. Mokiniai susipažins su fotografijos ir filmavimo specifika bei išmoks valdyti profesionalią fotografavimo ir filmavimo įrangą. Mokysis dirbti su Adobe Animated, Adobe After Effect bei Adobe Premiere programomis.

Programos tikslas – supažindinti jaunąją kartą su grafinio dizaino panaudojimo galimybėmis ir

išmokyti dirbti su profesionalia programine ir technine įranga.

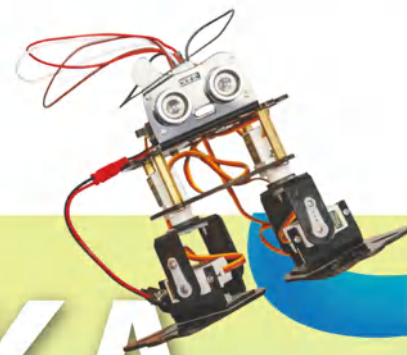
Organizacijos nuotr.

Uždaviniai:

1. Išmokyti valdyti grafinio dizaino programas ir parodyti jų praktinį panaudojimą gyvenimiškose situacijose ir rinkoje.
2. Išmokyti valdyti papildomą dizaino įrangą, tokią kaip grafinės planšetės, foto įranga.
3. Lavinti erdvinį mąstymą parodant, kaip dvimatėje ir trimatėje erdvėje galima atvaizduoti tai, kas yra aplink mus.
4. Saugus, greitas ir praktiškas interneto išteklių naudojimas ieškant pavyzdžių, dizainą papildančių elementų ir teisingas rastų rezultatų panaudojimas.

Kokią naudą gaus mokinys?

Programa padeda susipažinti ir iš arti pamatyti, kaip yra kuriami dauguma reklaminių produktų, tokių kaip plakatai, stendai, skrajutės, lankstinukai. Programos metu susipažįstama su jų kūrimo technika ir principais. Skatinamas kūrybinis ir netradicinis mąstymas, norint pasiekti geriausių rezultatų kūrybos darbuose.

MECHATRONIKA

Programa MECHATRONIKA – tai mokymosi programa, skirta 5-9 klasių mokiniams, norintiems išreikšti save bei įgyti žinių apie programavimą, mechaniką, elektroniką, automatiką, bei 3D projektavimą. Mechatronikos programos metu mokomasi fizikos, programavimo ir mechanikos dalykų. Mokiniai ne tik susipažįsta su minėtais mokomaisiais dalykais ir įgyja teorinių žinių, bet ir įgyvendina savo projektus, naudodamiesi tiek technine, tiek programine Lisper mokyklos įranga.

Organizacijos nuotr.

Programos tikslas – atskleisti, supažindinti ir priartinti jaunimą prie naujausių technologinių produktų kūrimo galimybių, suteikiant visas galimybes asmenybės tobulėjimui.

Organizacijos nuotr.

Kokią naudą gaus?

Per visą MECHATRONIKOS programos laikotarpį mokiniai susipažins su keturiomis veiklos

kryptimis: programavimu, elektronika, dizainu ir mechanika. Kiekvienos krypties etape mokiniui bus suteiktos praktinės ir teorinės žinios bei tobulinamos kompetencijos: darbas komandoje, kūrybiškumas, loginis mąstymas, pasitikėjimas savimi ir savo idėjomis.

Praktinių užsiėmimų metu kiekvienas mokinys, atsižvelgdamas į savo mokymosi galimybes, turės laiką, kurio metu galės sukurti savo projekcinį darbą. Stebinantys rezultatai paskatins labiau tobulėti ir ateityje savarankiškai kurti asmeninius projektus.

Organizacijos nuotr.

IT EGZAMINAS

Lisper mokyklos IT EGZAMINO programa koja kjon žengia su gimnazijose įgyjamomis žiniomis, jas užtvirtina ir papildo, padeda išvengti žinių spragų, siekiant bendro tikslo – padėti dvyliktokeams užtikrintai pasiruošti informacinių technologijų egzaminui.

Programos mokytojas Vytuolis Širvaitis jau ne vienus metus mokinius ruošia informacinių technologijų valstybiniam brandos egzaminui, todėl puikiai išmano mokomąjį dalyką ir brandos egzamino specifiką.

Programos tikslas – didinti abiturientų galimybes informacinių technologijų valstybinį brandos egzaminą išlaikyti aukščiausiais balais.

Kokią naudą gaus?

Mokiniams žinias gilinti ir taisyti spragas padės patyręs specialistas, kuris ne vienus metus mokinius ruošia informacinių technologijų VBE. Baigę vienerių metų IT EGZAMINO programą, mokiniai bus užtikrintai pasiruošę informacinių technologijų valstybiniam brandos egzaminui.

Organizacijos nuotr.

Kartu su naujais mokslo metais ateina ir puiki proga jūsų vaikui pradėti įdomią ir kūrybingą kelionę technologijų pasaulyje. Kviečiame prisijungti prie „Lisper“ mokyklos būrelių ir leisti vaikui atrasti ne tik naujus įgūdžius, bet ir savąjį talentą, kurio galimybės augs su kiekvienu žingsniu.

Nemokami sekmadieniai muziejuose – ar iniciatyva pasiteisino?

Greta Paulevičiūtė

2019 metais pradėta taikyti iniciatyva paskutinį mėnesio sekmadienį lankyti muziejus per šiuos metus ne vienam jau suformavo įprotį nuolat lankyti muziejuose. Tokie sekmadieniai – puiki galimybė aplankyti dar nematytus muziejus ir praturtinti savo laisvalaikį bei pagausinti žinias. Marijampolės muziejų darbuotojai džiaugiasi, kad nemokama apsilankymo galimybė naudojasi ne tik vietiniai, bet sulaukiama lankytojų ir iš kitų įvairių Lietuvos kampelių.

Muziejai – puiki erdvė ne tik smagiai, tačiau ir turtingai praleisti savo laisvalaikį. Nemokami sekmadieniai atveria galimybę pasidovanoti unikalią patirtį, malonias emocijas, pabendrauti su naujais žmonėmis. O apie istorinę ir kultūrinę naudą nereikia net kalbėti – muziejuose kiekvienas kampas dvelkia praeitimi, kultūra, o esantys eksponatai pasakoja savo istorijas. Lankytojai čia susipažįsta su šalies kultūros paveldu, o tuo pačiu praturtina savo žinias.

„Žmonėms labai naudinga, jie kažkiek ir sutaupo pinigėlių keliaudami, ir yra paskata domėtis kultūra, muziejais. Kiekviena akcija pritraukia tiek savus lankytojus, tiek ir tuos, kurie ateina pirmą kartą. Tuo pačiu tai ir muziejams puiki proga pasidalinti tuo, ką turime, pasižvelgti su lankytojais. Žmonės tą dieną ateina suinteresuoti, besidomintys“, – džiaugiasi Marijampolės krašto muziejaus vyresnioji muziejininkė Jurgita Jasevičienė.

„Žmogus tą dieną ateina pakylėtas, žinodamas, ko nori. Ateina žmonės su gera nuotaika, gerai nusiteikę – ir mums kyla tos pačios emocijos. Jie

atneša tą emociją“, – pasakoja Bulotų namų muziejininkė-educatorė Laura Čiuteikienė.

Marijampolės muziejų darbuotojos džiaugiasi: lankytojų netrūksta

„Būna tokių sekmadienių, kad muziejuje užsižiebiama šviesa ir jų net neužgesinam. Tikrai užsuka labai daug per tas 5 valandas (11–16 val.). Vienus lankytojus išleidi, iškart ateina kiti. Labai retai kada ateina tik keli lankytojai per dieną, dažniausiai eina srautais. Ypač pernai ir šiemet ateina daug žmonių. Ankstesniais metais būdavo sekmadienių, kad niekas neateidavo, bet nuo pernai sausio kai pradėjo eiti, tai tikrai užsitvirtinom“, – džiaugiasi Lietuvos prezidento K. Griniaus memorialinio muziejaus muziejininkė-educatorė Jolita Kubilienė.

„Čia dar gal ir nuo metų laiko priklauso, bet sekmadieniais visada būna. Kai tik atsidarėm, buvo gal 80 lankytojų per vieną dieną, tikrai daug buvo, o dabar kiekvieną kartą apie 20 tikrai ateina, – pasakoja Bulotų namų atstovė. – In-

Marijampolės krašto ir Prezidento K. Griniaus muziejus

Muziejaus nuotr.

formaciją įprastai platinam socialiniuose tinkluose, bet nieko daug net nereikia daryti, nes žinom, kad sekmadienį tikrai ateis žmonių.“

Lankytojai, keliaudami po įvairius Lietuvos muziejus, neaplenkia ir mūsų krašto

Galimybė kartą per mėnesį nemokamai lankyti muziejuose ne tik padidino vietinių muziejų žinomumą, bet prisidėjo ir prie mūsų miesto turizmo srutų didinimo. Muziejų darbuotojos pasakoja: žmonės dėl nemokamų muziejų atvyksta iš įvairių šalies vietų. Tą dieną jie paskiria ne tik muziejams, bet ir pačiai Marijampolei apžiūrėti.

„Keletą kartų pavyko paklausti žmonių – tai ir iš Alytaus, ir iš Kauno, ir iš Vilniaus sulaukiam lankytojų, įvairių vietovių. Jie pasirenka miestą, kurį nori aplankyti, ir tas sekmadienis būna skirtas jam aplankyti. Būna ir su nakvynėm atvažiuoja, šeštadienį, sekmadienį skiria miestui. Smagu, kad ir mes, muziejai, išitraukiam į patį Marijampolės miesto turistinį lankymą“, – sako Marijampolės krašto muziejaus vyresnioji muziejininkė Jurgita Jasevičienė.

Muziejai įvairiais būdais stengiasi sudominti lankytoją

Šiomis dienomis muziejai stengiasi sudominti ne vien ekspozicijomis. Skaitmeninėms technologijoms vis tobulėjant ir keičiant daugybę mūsų gyvenimo aspektų, muziejai taip pat koja

kojon žengia su besikeičiančia kasdienybė. Jie nuolat ieško įvairių formų ir galimybių, kaip pritraukti lankytojus, sukurti jiems dar įdomesnę ir patrauklesnę patirtį. Muziejuose dažnai vyksta įvairios edukacijos, parodos.

Marijampolės Bulotų namų darbuotoja džiaugiasi, kad pas juos lankytojų laukia ne tik įdomūs eksponatai, bet ir kiti neįprasti objektai bei interaktyvios technologijos, leidžiančios naujais būdais susipažinti su eksponatais. Muziejuje laukia žaidimai, užduotys, muzikos garsai, animacijos, audio-gidas, taip pat ir neregiamis pritaikyti taktiliniai objektai.

O visai neseniai duris atvėrė atsinaujinęs Tauro apygardos partizanų ir tremties muziejus, kuriame buvo priimta nemažai inovatyvių sprendimų, atnaujinti muziejaus eksponatai ir įdiegtos technologinės naujovės.

Kuriuose muziejuose yra galimybė pasinaudoti nemokamais sekmadieniais?

Kiekvieną paskutinį mėnesio sekmadienį Kultūros ministerijai pavaldūs muziejai lankytojams yra nemokami.

Mūsų mieste duris nemokamai atveria keturi muziejai: Tauro apygardos partizanų ir tremties muziejus (Vytauto g. 29), Marijampolės krašto muziejus (Vytauto g. 29), Bulotų namai (P. Vaičiūčio g. 16) ir Lietuvos prezidento K. Griniaus memorialinis muziejus (Bažnyčios g. 23).

G. Paulevičiūtės nuotr.

Pirmoji mokslo metų diena: kokią teisę į laisvą pusdienį turi darbuotojai?

Žaneta Jakubauskaitė

Artėjant naujų mokslo metų pradžia, daugelis tėvų susiduria su iššūkiu, kaip suderinti savo darbo grafiką su rugsėjo 1-osios švente, kuri vaikams yra ypač svarbi. Ši diena žymi ne tik naujų mokslo metų pradžią, bet ir yra ypatinga proga, kai tėvai nori būti šalia savo atžalų, palydėti jas į mokyklą ir kartu švęsti šią akimirką. Atsižvelgiant į tai, tėvams suteikiamos papildomos poilsio dienos – mamadieniai ir tėvadieniai – tampa itin vertinga galimybe.

„Tėvai, turintys teisę į mamadienį ar tėvadienį, turėtų šią dieną išnaudoti rugsėjo 1-ąją. Jei mamadienį ar tėvadienį jau buvo panaudotas kitu laiku, jie gali susitarti su darbdaviu dėl nemokamo darbo laiko, pasiimti laisvą darbo dieną“, – pabrėžia Valstybinės darbo inspekcijos Kauno teritorinio skyriaus vedėjas Adas Baliukevičius.

Šeimos gyvenimo ir darbo išsipareigojimų derinimas yra vienas svarbiausių tėvų rūpesčių, ypač, kai namuose auga mažamečiai vaikai ar vaikai su negalia. Įstatymai, numatantys papildomas poilsio dienas ir galimybę sutrumpinti darbo laiką, suteikia tėvams daugiau lankstumo ir galimybę skirti reikiamą dėmesį savo šeimai, nesumažinant profesinių išsipareigojimų.

„Jeigu tėvai turi vieną vaiką iki 12 metų, jie gali pasiimti vieną papildomą poilsio dieną per tris mėnesius arba atitinkamai sutrumpinti darbo laiką 8 valandomis per tą patį laikotarpį. Jei tėvai turi vieną vaiką su negalia iki 18 metų, jie turi teisę į vieną papildomą poilsio dieną per mėnesį arba gali sutrumpinti darbo savaitės laiką 2 valandomis per savaitę. Tėvams, turintiems du vaikus iki 12 metų, taip pat priklauso viena papildoma poilsio diena per mėnesį arba atitinkamas darbo laiko sutrumpinimas. Tie, kurie turi tris ar daugiau vaikų iki 12 metų, gali pa-

sinaudoti dviem papildomomis poilsio dienomis per mėnesį arba sutrumpinti darbo savaitės laiką 4 valandomis“, – teigia Adas Baliukevičius.

Pirmąją mokslo metų dieną laisvą pusdienį, per kurį mokamas vidutinis darbo užmokestis, turi darbuotojai, kurie neturi teisės į mamadienius (tėvadienius), tačiau augina vaiką iki 14 metų, besimokantį pagal priešmokyklinio, pradinio arba pagrindinio ugdymo programas.

Detali informacija, kurie darbuotojai turi teisę į mamadienį ar tėvadienį, skelbiama Valstybinės darbo inspekcijos interneto svetainėje, skiltyje „Atmintinės darbuotojams ir darbdaviams“. Šiems darbuotojams ypač svarbu žinoti, kad, norėdami pirmąją mokslo metų dieną palydėti vaikus į ugdymo įstaigas, darbuotojai turi teisę pasinaudoti papildoma poilsio diena.

Svarbu akcentuoti, kad šiemis darbuotojams Darbo kodekse nėra numatyta papildoma garantija dėl laisvo pusdienio pirmąją mokslo metų dieną.

Gatvės menas plinta už miesto ribų. Balsupių tikslas – neatsilikti nuo Marijampolės

Irma Villari

Balsupių kaimo bendruomenės pirmininkė

Balsupių kaimo bendruomenė jau antrus metus vykdo spalvingą projektą „Kapsuko kelionė“. Projektas yra tęstinis, kadangi pradėjome nuo ryškių spalvų Jaunimo sostinės renginių proga 2023 m. Šiomet nusprendėme tęsti, nes žmonės buvo patenkinti, kad visgi pastatas tapo ryškesnis, matomesnis ir gražesnis. O ir šiaip, nenorime gatvės menu nusileisti miestui. Tad pasisekimas ir palaikymas vedė į priekį tęsti spalvotas idėjas.

Bendruomenė šia idėja patikėjo, nes ji turi mintį ir, kai nusidažė visa siena, kaimo žmonės su didžiu nuostaba ir džiaugsmu priėmė šį projekto sprendimą, kadangi yra dažoma kita fasado pusė su stogo kraigu, matomu atvažiuojant nuo kapinių pusės. Tai yra labiausiai nuo kelio matoma bendruomenės namų pastato dalis. Būtent ant šio pastato toliau ir tęsiasi mūsų idėjos.

Draugystę ir bendradarbiavimą taip pat toliau puoselėjame su menininke Erlanda Matusevičiene, kuri yra pirmojo projekto piešinio koordinatore. Jos kruopštus darbas ir piešinių kokybė leidžia ja toliau pasitikėti, nes tai yra profesionalė iš didžiosios rai-

dės. Erlanda puikiai jaučia spalvas, erdvę bei pačią sieną, tad jos rankų ir fantazijos dėka gimsta tikri šedevrai.

I. Villari nuotr.

Kadangi šiais metais Marijampolė mini savo vardo 35-erių metų susigrąžinimo jubiliejų, nusprendėme ir savo projektą dedikuoti šiai sukakčiai. Gimsta piešinys, atspindintis visą vardo grįžimo simboliką, susijusią ir su svarbiais Balsupių akcentais. Pačią simboliką paaiškinsime projekto pristatymo metu, tad kviečiame visus rugsėjo 15 d. (sekmadienį) 14 val. į pristatymo renginį.

Patį piešinį kuruoja ir piešia pati Erlanda Matusevičienė, tačiau prisidėjo ir mūsų vasaros stovyklos vaikai. Na, o aukščiausias vietas padėjo išpiešti kai-

I. Villari nuotr.

mo vyrukai (stropiausias – Paulius Žiemys). Projekto partneriai – Tautkaičių kaimo bendruomenė – labiausiai prisidės prie projekto pristatymo renginio organizacinių dalykų, nes dėl piešinio sudėtingumo teko perskirstyti darbus kitaip.

Piešinio vertė – 800 eurų, o apskritai viso projekto – 880 eurų, kurie buvo skirti iš Marijampolės savivaldybės biudžeto lėšų. Esame labai dėkingi savivaldybei, kad patikėjo gatvės menu Balsupiuose.

Jeigu savivaldybė tikės mūsų idėjomis, su Erlanda planuosime išpiešti visą pastatą, nes turime dar daug idėjų. O ir pati bendruomenė į tai žiūri tikrai pozityviai.

Kviečiame visus atvykti, savomis akimis pamatyti, kad ir kaime žmonės gali kurti meną, ir čia gali gimti grožis.

I. Villari nuotr.

Nemokamos vaikų vasaros stovyklos – kaip sekėsi šiemet?

Greta Paulevičiūtė

Kol vasara vaikams žada poilsį ir linksmybes, tėvams tenka atsakinga užduotis – reikia nemažai pasukti galvą ir pasirūpinti, kaip ir kur jų vaikas praleis atostogas. Visi tėvai nori, kad jų atžalos per atostogas kuo mažiau nuobodžiautų namuose ir leistų laiką prie televizoriaus ar kompiuterio ekranų. Puiki išeitis to išvengti – vasaros stovyklos. Čia vaikai ne tik įdomiai, bet ir prasmingai praleidžia vasaros dienas.

Vaikų vasaros stovyklos sulaukia didelio susidomėjimo

Marijampolės savivaldybė jau trečius metus organizavo nemokamas vaikų stovyklas, kurios visada sulaukia milžiniško susidomėjimo – vietų nebelineka vos per keletą minučių po registracijos paskelbimo.

„Vaikų susidomėjimas užsiėmimais per šį laikotarpį nepasikeitė, nes siūlomos įvairių pobūdžių programos: sportinės, meninės, kultūrinės, kraštotyrinės, mokslinės“, – sako Marijampolės savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėjas Nerijus Mašalaitis.

Iš viso šią vasarą mūsų krašte vyko 29 skirtingos užsiėmimų programos, į kurias buvo numatytos 1863 registracijos vietos.

„Veiklos vyko birželio, liepos, rugpjūčio mėnesiais. Į kiekvieno mėnesio programas vyko atskira registracija per Marijampolės savivaldybės tinklą. Pradedant registracijai, vietos akimirksniu buvo užpildytos. Daugiausiai dėmesio sulaukė tos stovyklos, kurių veiklos trukdo daugiau nei 6 val. per dieną“, – pasakoja N. Mašalaitis.

Daugiausia dėmesio – vaikų fiziniam aktyvumui

Daugiausia vietų buvo skirta toms stovykloms, kuriose lavinamas vaikų fizinis aktyvumas.

Daugiausiai – net 480 – vaikų sulaukė Marijampolės sporto centras, kur buvo organizuojamos Vaikų dienos vasaros stovyklos.

Taip pat daug vietų buvo skirta mažiesiems futbolininkams ir krepšininkams. Stovyklai „Futbolas visiems“ buvo skirta 300 vietų, o „BASKETBALL CAMP'2024“ – 100 vietų.

Nauda vaikams – neįkainojama

Vaikų vasaros stovyklos – ne tik smagi, bet ir be galo naudinga veikla. Vaikai stovyklose patiria gražiausius ir smagiausius vasaros išpūdžius, o tuo pačiu, to net nepajausdami, išmoksta įvairių dalykų. Užsiėmimuose vaikai lavina įvairius įgūdžius, mokosi dirbti komandoje, bendrauja tarpusavyje ir mezga draugystes.

Vaikų stovykla

Marijampolės sav. administracijos nuotr.

„Ši iniciatyva naudinga tuo, kad vaikams ir jauniui yra galimybė ugdytis ir leisti laisvalaikį ugdant socialines, pažinimo kompetencijas, tenkinant jų lavinimosi, saviraiškos bei bendravimo poreikius bei didinti jų pasitikėjimą savimi ir bendruomeniškumą. Vasaros užimtumo veiklos suplanuotos taip, kad vaikai prisiliestų prie įvairių programų veiklų, taip išlaikant jų dėmesį, susidomėjimą ir aktyvumą. Taip pat veiklų įvairovės išbandymas suteikia galimybę atrasti save ir išmokti naujų dalykų patinkančioje veikloje“, – vasaros užimtumo programų naudas vardija N. Mašalaitis.

Vaikų stovykla

Marijampolės sav. administracijos nuotr.

Po daugybės metų pirmą kartą ilgalaikė stovykla surengta ne Jurgežeriuose

Šiais metais tradicinė ilgalaikė vaikų vasaros stovykla pirmą kartą buvo surengta ne Jurgežeriuose, kur įprastai vykdavo jau daugybės metų, o Prienų rajone esančioje sodyboje „Druskų miškas“.

Tai buvo dešimtys dienų stovykla. Joje vaikai smagiai leido laiką ne tik žaisdami žaidimus, tačiau ir lavino savo fizinį aktyvumą, dalyvavo įvairiose edukacijose, klausėsi paskaitų apie tinkamą mitybą, pirmąją pagalbą, gaisrininkų ir policijos pareigūnų darbą.

Šioje stovykloje dalyvavo 98 vaikai.

Kaip išsirinkti stovyklą ir paruošti jai vaiką?

Ši vasara ir vaikų stovyklos jau baigėsi, tačiau netrūks apsisukti laiko ratas, kada ir vėl šeimas užklups šis malonus rūpestis – išrinkti vaikams prasmingas ir naudingas vasaros veiklas. Todėl nedidelį planą galima pasiruošti ir anksčiau.

Tėvams ruošiant vaiką į stovyklą, anot N. Mašalaitis, pirmasis žingsnis – gerai įvertinti vaiko pomėgius.

„Tėvams renkant stovyklą reikėtų atkreipti dėmesį į vaiko pomėgius. Žinant vaiko pomėgius ir peržvelgus veiklų trumpus aprašymus, kurie būna paskelbti viešai, parenkama tinkama vaikų vasaros užimtumo programa“, – sako pašnekovas.

Taip pat reikėtų nepamiršti, kad vietos yra užpildomos labai greitai, todėl paskelbus registracijos pradžią delsti nederėtų.

MIESTO Laikraštis

Apie tai, kas svarbiausia ir aktualiausia Marijampolės žmoniems

Platinimo vietas

Marijampolės autobusų stotis (Stoties g. 2B)	Marijampolės savivaldybės administracija (J. Basanavičiaus a. 1)
Marijampolės ligoninė (Palangos g. 1)	Marijampolės TV biuras (Gedimino g. 11)
Marijampolės P. Kriaučiūno viešoji biblioteka (Vytauto g. 22)	Marijampolės apylinkės teismas (Kauno g. 8)
Marijampolės P. Kriaučiūno viešosios bibliotekos Draugystės padalinys (Draugystės g. 5)	Universalinė parduotuvė „Gulbė“ (J. Basanavičiaus a. 10)
Marijampolės Trečiojo amžiaus universitetas (Vytauto g. 47-106)	„Statybos ir ūkio prekės“ (Klaipėdos g. 1A)
Maisto prekių parduotuvė (Mokolų g. 59)	Klinika „InMedica“ (Vytauto g. 48, Marijampolė)
„Gubojos vaistinė“ (R. Juknevičiaus g. 72)	Kavinė „Torino date“ (R. Juknevičiaus g. 9, Marijampolė)

„Miesto laikraštį“ gali skaityti ir kaimiškų vietovių gyventojai.
Papildomos platinimo vietas:

Baraginė – parduotuvė (Baraginės g. 2, Baraginės k.)	Rezidencija „Grįžulo ratai“ (Naujoji g.10, Kantališkių k.)
Sasnava – parduotuvė „Aibė“ (Sūduvos g. 46C, Sasnava)	Igliškėliai – parduotuvė „Aibė“ (Tvenkinio g. 2, Igliškėliai)
Netičkampis – parduotuvė „Aibė“ (Šešupės g. 1 Netičkampio k.)	Patašinės kaimo biblioteka (Nausupės skg. 4, Patašinės k.)

SIENŲ ŠILTINIMAS į oro tarpus

Tel. 8 696 42 020

DOVANOJU

naują
klausos
aparata.

Tel.
+37064604605

PARDUODAME

Dailylentės, statybinė mediena, obliuota mediena, medžio granulės, briketai.

Tel. +370 675 16005, +370 617 93 249.

Rugsėjo 15 d. 14 val.

Balsupių kaimo bendruomenės namuose
V. Bielskaus g. 7, Balsupiai

KAPSUKO KELIONĖ

Balsupių kaimo bendruomenės projekto pristatymas

Jūsų laukia:
Ansamblis „Balsė“
(vad. R. Rušinskienė)
Šiuolaikinio šokio kolektyvas „LEINOS“
(vad. M. Levanė)
Piešimas ant veidukų

Partneriai:

Tautkaičių kaimo bendruomenė
MMM TV
www.mmm.lt

Rėmėjas:

TORINO
pavyzdys

ROMAVISION STARTASI!

ROMŲ KULTŪROS
FESTIVALIS

GYPSY FEST VILNIUS

15 2024
rugsėjo

GYPSYFEST 2024

DALYVIAI

SARE ROMA (Lietuva)
ARBAT (Prancūzija)
IMPERIO (Čekija)
AME ROMA (Latvija)
ROMANO KHALIBEN (Estija)
GOPALAS MICHAILOVSKIS (Lietuva)

NAUJIENA

ROMAVISION 2024 STARTASI
GRAND koncerto metu vyks
jaunųjų romų atlikėjų
konkursas ROMAVISION 2024 III

13:00 Šventinė eisena iš Rotušės į Tautų mugę
14:00 koncertas Tautų mugės scenoje
19:00 GRAND koncertas COMPENSA koncertų salėje

bilietai: www.kakava.lt

BIURO
SPEKTRAS

Gedimino g. 9 Marijampolė

STARTAS
mokyklai

NUO
08-01

PARDUODAME

Alksnis – beržas,
ąžuolas, uosis,
skroblas, mišrios.

Suvalkijoje pristato nemokamai.
Tel. +370 675 16 005.

PARDUODAME

Aukščiausios klasės
medžio granules
ir briketus.

Tel. +370 675 16 005,
+370 617 93 249.

